

Л. Д. Павленко,
к. е. н., асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
ННІ бізнес-технологій "УАБС" Сумського державного університету
В. П. Семенець,
студент, ННІ бізнес-технологій "УАБС" Сумського державного університету

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.48

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ СИСТЕМОЮ ЯК ОСНОВА СТАБІЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

L. Pavlenko,
Ph.D. in Economics, Assistant Professor of Banking and Insurance Finance Department
ESI of Business Technologies of UAB of Sumy State University
V. Semenets,
Student ESI of Business Technologies of UABS of Sumy State University

THE SYSTEM OF STATE CRISIS MANAGEMENT OF THE BANKING
SYSTEM AS THE BASIS OF A STABLE FUNCTIONING OF THE DOMESTIC ECONOMY

У статті визначено роль держави у антикризовому регулюванні банківської системи в сучасних умовах. Визначено основні вимоги щодо регулювання та контролю державою банківської системи як основної складової фінансової та економічної системи країни, з метою реалізації антикризових заходів для підтримки ефективної та стабільно діяльності вітчизняних банків, а також максимального задоволення вимог суспільства, щодо якісних банківських послуг. Розглянуто основні фінансові загрози для банківської системи України та шляхи щодо запобігання та подолання кризових явищ, які відбуваються в економіці на різних етапах. Досліджено фактори, причини кризових явищ та механізми, які створюють підґрунтя для реалізації ефективного державного антикризового регулювання і управління з урахуванням особливостей діяльності конкретного банку. Доведено необхідність впровадження та реалізації антикризових заходів на рівні держави у разі виникнення кризових ситуацій в банківській системі або окремих банків, які не здатні самостійно врегулювати та систематизувати свою діяльність під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, що може провокувати дисбаланс фінансовій та виробничій сфері країни. Надано загальну характеристику щодо загально-економічної системи організації державного управління банківської системи України відповідно до чинного законодавства шляхом індикативного та адміністративного регулювання. Проаналізовано сучасний стан банківської системи та антикризові заходи Національного банку України, що направлені на реалізацію Комплексної програми розвитку фінансового сектору з урахуванням впливу глобальних процесів, які призвели до зміни в структурі. Надано оцінку основних економічних нормативів управління ліквідністю. Запропоновано комплексний підхід щодо класифікації інструментів державного регулювання банківської діяльності.

The article defines the role of the state in crisis management of the banking system in modern conditions. The basic requirements for regulation and control of the state of the banking system as

the main component of the financial and economic system of the country are determined, in order to implement anti-crisis measures to support the efficient and stable functioning of domestic banks, as well as to maximize the satisfaction of society's demands for high-quality banking services. The main financial threats for the banking system of Ukraine and ways to prevent and overcome the crisis phenomena occurring in the economy at different stages are considered. The factors, causes of crisis phenomena and mechanisms that create the basis for realization of effective state anti-crisis regulation and management taking into account peculiarities of activity of a particular bank are investigated. The necessity of implementation and implementation of anti-crisis measures at the state level in the event of crisis situations in the banking system or individual banks that can not independently regulate and systematize their activities under the influence of external and internal factors is proved, which may provoke an imbalance in the financial and industrial sphere of the country. The general characteristic of the general economic system of organization of the state administration of the banking system of Ukraine according to the current legislation is provided by indicative and administrative regulation. The current state of the banking system and the anti-crisis measures of the National Bank of Ukraine aimed at implementation of the Integrated Financial Sector Development Program taking into account the influence of global processes that led to changes in the structure have been analyzed. An estimation of the basic economic norms of management of liquidity is given. A comprehensive approach to the classification of public instruments and regulation of banking activities is proposed.

Ключові слова: банк, банківська система, антикризове управління банківською системою, економічні нормативи, державне регулювання банків.

Key words: bank, banking system, anti-crisis management of the banking system, economic standards, state regulation of banks.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі банківська система України знаходиться під впливом значних негативних змін, наслідком чого є зменшення на ринку значної кількості банків та посилення конкуренції між ними. Для національної економіки 2014—2016 рр. українська економіка та банківський сектор пройшли через глибокий кризовий стан з часів незалежності. Зменшення джерел формування ресурсів банків, наявність високого рівня проблемної заборгованості, зниження показників фінансової стійкості, власного капіталу та збільшення збитків є основними наслідками внутрішнього економічного дисбалансу, який акумулюється за останні роки. Тільки ефективна система державного антикризового управління банківською системою є базисом для функціонування сталої економіки.

Вирішення вказаних проблем в банківському секторі країни неможливе без регулювання державними органами управління та удосконалення загальної системи антикризового регулювання. Саме тому на сьогодні, актуальним є визначення причин виникнення банківських криз у системі та дослідження взаємозв'язку держави та банків в системі антикризового управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження різних аспектів даної проблематики присвячені роботи таких учених як І. Бритченко, В. Бобиль, Ф. Мишкін, О. Назарова, С. Науменкова, Т. Смовженко, О. Яременко, Т. Леттер, Р. Кирхнер, П. Роуз, Б. Кваснюк, І. Лютий, В. Міщенко, О. Крухмаль, Л. Перехрест, М. Орловська, К. Хамфріс та інші. Однак, не зважаючи на ґрунтовні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, питання щодо системи

державного антикризового управління банківської системи залишаються дискусійними та актуальними.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою є пошук та реалізація антикризових заходів для банків України шляхом застосування ефективного інструментарію антикризового управління як джерела економічних зрушень, що відповідають стратегічним цілям розвитку держави.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах сучасної глобалізації економіки світова та національна банківські системи супроводжувалося кризовими явищами які спричиняють дисбаланс фінансового сектору будь-якої країни. Забезпечення стабільного функціонування банківської системи та збереження швидких темпів розвитку є першочерговим завданням для держави. Для банківського сектору характерним є значно більший набір ризиків порівняно з іншими господарюючими суб'єктами.

Для банків притаманний високий ступінь залежності від тенденцій, які відбуваються у вітчизняному та світовому економічному просторі. Такі особливості діяльності обумовлюють наявність постійно діючих факторів кризи, тоді як причини, які викликають загострення протиріч, мають тимчасові рамки. В цілому, криза визначається як загострення внутрішніх протиріч у банку (або банківській системі), що призводить до погіршення виконання важливих функцій банківськими установами, що загрожує їх стабільності та надійності [11, с. 157].

Виникнення кризових ситуацій в банківському секторі в окремих банках обумовлені зовнішніми та внутрішніми факторами. Вони виникають як у процесі управ-

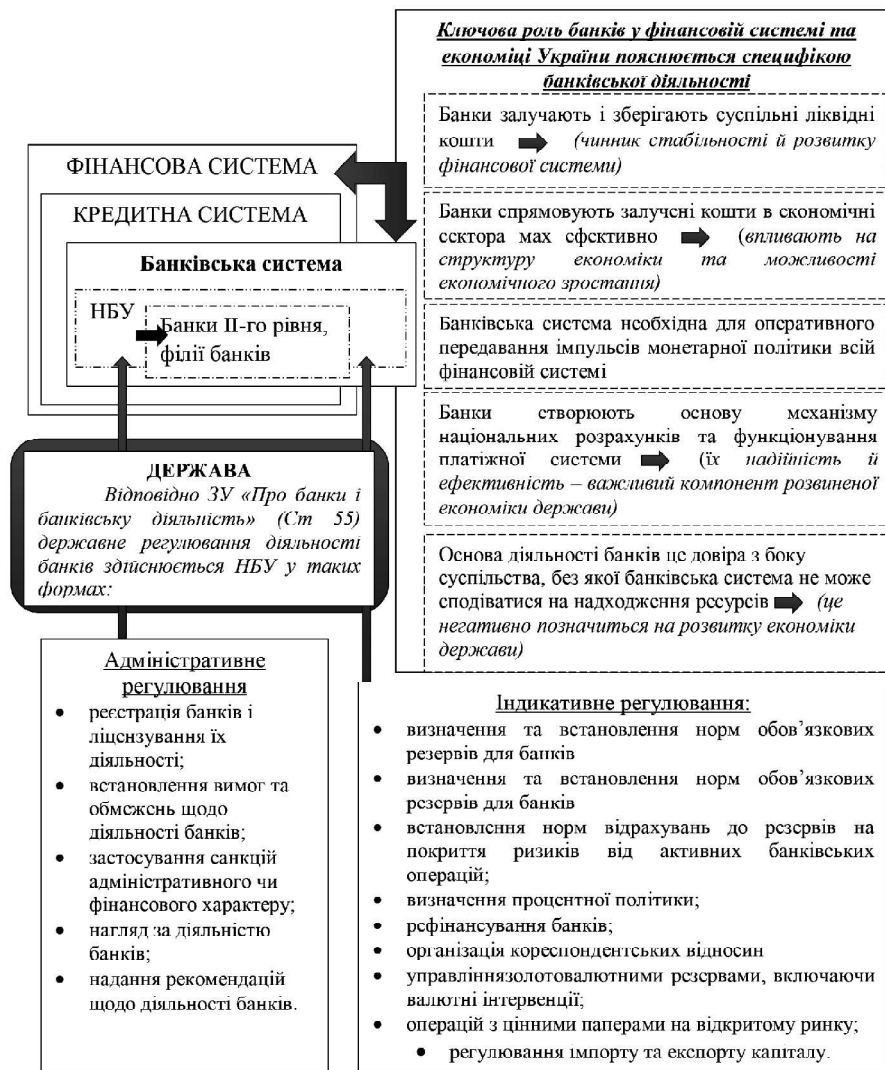


Рис. 1. Схема загально-економічної системи реорганізації державного антикризового управління банківської системи України

Джерело: [8].

ління функціонуванням банку, так і в процесі управління розвитком, де можливо виділити три основні етапи: докризове, або випереджаюче, антикризове управління, управління в умовах кризи та управління на етапі завершення кризи [12].

Усвідомлення факторів і причин виникнення криз, розуміння механізмів їх розвитку створюють реальні можливості для реалізації державного антикризового регулювання і антикризового управління відносно конкретного банку.

Тому сьогодні для України запобігання та подолання на різних етапах кризових явищ, які відбуваються в економіці є пріоритетним питанням. Наслідки сучасної фінансово-економічної кризи в Україні вплинули на появу таких фінансових загроз для банківської системи:

- недостатній рівень капіталізації банків;
- нестабільність депозитної бази;
- неможливість банків виконувати свої поточні зобов'язання;
- погіршення якості кредитного портфеля банківських установ.

Державне регулювання банківської системи та реалізація сучасних антикризових заходів впливу на різкі

зовнішні та внутрішні фактори стає базисом збалансованої фінансової системи в цілому. Доцільно розглянути роль банків у фінансовій системі та економіці України, що пояснюється специфікою банківської діяльності (рис. 1).

Антикризове регулювання держави, як правило, повинно мати системний характер, це дозволить уникнути упередженості та суб'єктивізму. Сучасні банки повинні бути здатними самостійно справлятися з кризовою ситуацією та тримати її під контролем. І тільки у разі виникнення серйозної загрози держава втручається у діяльність того чи іншого банку або банківської системи в цілому [6].

Важливого значення набуває проблема вдосконалення діючої системи банківського регулювання та нагляду, основною метою якої є забезпечення стабільності банківської системи в цілому, оскільки кризи, що відбуваються в банківській системі, негативно позначаються і на всій економіці, тому що фінансова та виробнича сфери взаємопов'язані. У зв'язку з чим, питання здійснення Національним банком регулювання та нагляду за діяльністю банків надзвичайно актуальне на цьому етапі.

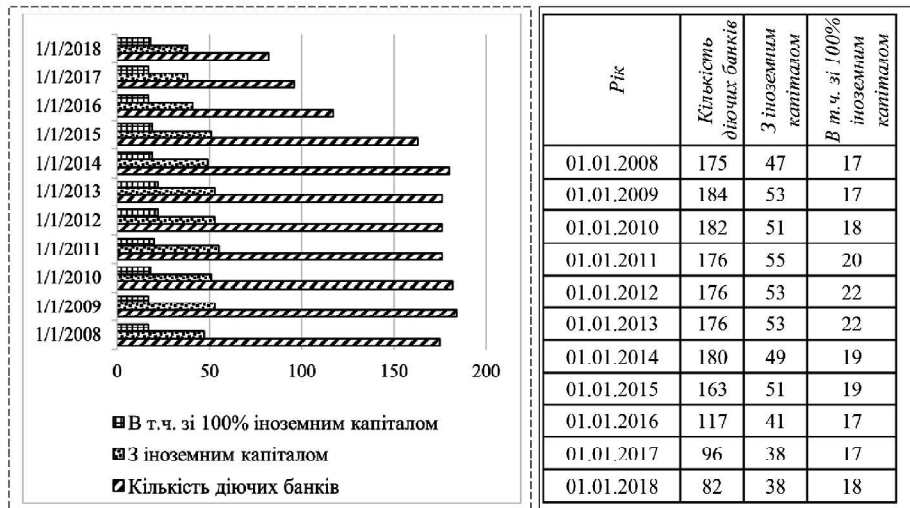


Рис. 2. Динаміка зміни кількості діючих банків України за період з 2008—2018 рр.

Джерело: [4].

Не зважаючи на те, що банківська система віднесена до систем нижчого порядку в загальній економічній системі країни, саме вона є сполучною ланкою між всіма суб'єктами економіки.

Вимоги до банківської системи можуть отримувати статус державної політики в сфері фінансової діяльності, а діяльність банків не можна розглядати у відриві від виробництва, обігу і споживання матеріальних благ, від політики, освіти, соціальних і етичних орієнтирів, якими керуються суспільство. Саме тому пріоритетним завданням є державне регулювання та контроль за діяльністю банків для здійснення ними на належному рівні функцій, завдань та загалом підтримання надійного розвитку банків, задоволення потреб кредиторів, вкладників, клієнтів.

Державне антикризове регулювання банківським сектором передбачає розробку комплексу заходів протидії негативному впливу потенційних загроз на процес забезпечення стійкості та стабільного функціонування банківської системи й кожного окремого банку. В цій ситуації набуває актуальності проблема виміру стійкості банківського сектора, оскільки від адекватної оцінки наявного рівня залежить повнота, результативність і своєчасність прийняття державних рішень стосовно нейтралізації дії негативних чинників на стійкість банківського сектора.

Неспроможність нейтралізувати ризики, а також недостатність ресурсної бази є основною причиною зменшення кількості банків у вітчизняній банківській системі. Аналітичні дані, щодо діючих банків України наведено на рисунку 2 за період 2008—2018 рр.

Наведені дані на рисунку 2 свідчать, що за період з 01.01.2008 р. по 01.01.2018 р. кількість банків в системі має тенденцію до зменшення. Так станом на 01.01.2009 р. зафіксовано максимальну кількість діючих банків — 184. Станом на 01.01.2018 р. — 82, тобто вітчизняна банківська система стала меншою на 102 банки. За останні майже три роки кількість банків, які перебувають у стадії ліквідації збільшилась на фоні збільшення й

частки іноземного капіталу станом на 01.01.2018 р., що є вкрай негативним явищем для вітчизняної банківської системи. За даними Міністерства фінансів України станом на 03.12.2018 р. в стадії ліквідації перебувають 93 банківські установи [7].

Більшість із них банки з російським капіталом. Пов'язане з політичними та економічними подіями в країні.

Національний банк України (НБУ) протягом 2009—2018 років проводить політику виведення з ринку неплатоспроможних банків та банків з поганою репутацією. У цьому випадку слід зазначити, що заявлена головна мета Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, про наближення до стандартів ЄС та створення конкурентного ринку суперечить визначенню її цілі — зменшенню кількості банків. Тому на цьому етапі розвитку банківська система України знаходиться в стані реорганізації та реструктуризації, що має вплив на механізм протидії банкрутству банків [6].

Всі ці показники мають негативний характер. Недовіра з боку інвесторів, безпосередньо вплине на розмір іноземних інвестицій в банківський сектор. Це говорить про те, що є необхідність в удосконаленні нашої банківської системи і запровадженні антикризових заходів з управління, оскільки вона являється однією з нестабільних, менш захищених та важко контрольованих сфер на фінансовому ринку.

Такий підхід держави до проблеми кризи та банкрутства, його прогнозування та запобігання, має не лише

Таблиця 1. Дотримання банками нормативів капіталу (у загальному по системі) за 2015—2018 рр. (млрд грн)

Станом на:	Економічні нормативи		Станом на:	Економічні нормативи	
	H1 (млн грн)	H2, %		H1 (млн грн)	H2, %
01.03.2015	117 654,4	7,37	01.03.2017	102 600,8	12,85
01.06.2015	96 028,4	7,66	01.06.2017	96 030,1	13,11
01.09.2015	92 128,7	7,88	01.09.2017	111 305,3	15,41
01.12.2015	99 305,4	8,92	01.12.2017	112 154,5	15,35
01.03.2016	129 749,1	11,94	01.03.2018	122 023,3	16,91
01.06.2016	125 189,6	12,54	01.06.2018	118 081,0	16,34
01.09.2016	137 500,4	13,90	01.09.2018	123 746,6	16,15
01.12.2016	138 526	13,34	01.12.2018	121 742,1	15,52

Джерело: розроблено автором на основі: [9].

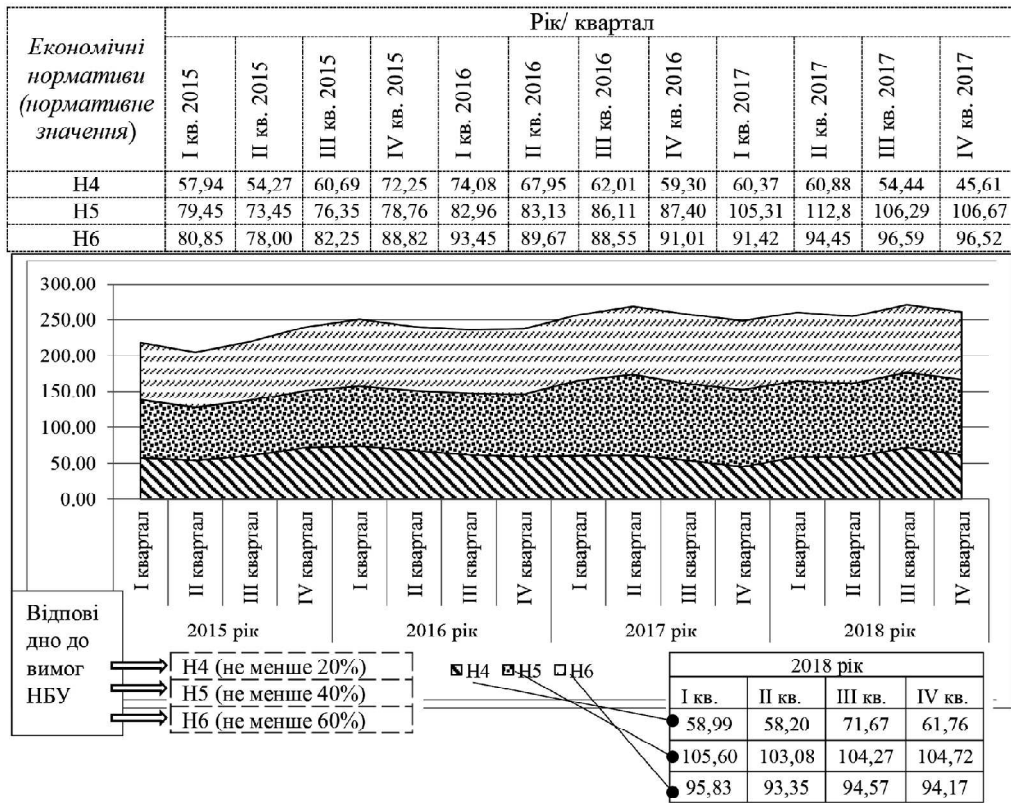


Рис. 3. Значення нормативів ліквідності банківської системи України за 2015—2018 рр. (млрд грн)

Джерело: [9].

локальний характер. Визначення даного факту об'єктивно обумовлює необхідність створення певної системи контролю, діагностики та захисту банків, від фінансового краху (системи протидії банкрутству) на рівні конкурентного банку та банківської системи в цілому [6]. НБУ збільшив вимоги економічних нормативів для банків.

У таблиці 1 наведено дані щодо дотримання банками нормативів капіталу.

За даними таблиці 1 можна побачити, що банки загалом дотримувалися нормативів H1 та H2 протягом

2015—2017 рр. Але варто зазначити, що протягом усього 2015 року норматив достатності регулятивного капіталу не відповідав нормативному значенню, був меншим 10%. У 2016 році відбулося збільшення регулятивного капіталу на 39,5% або на 39,22 млрд грн порівняно з 2015 роком в основному завдяки збільшенню основного компонента — статутного капіталу. Це було пов'язано з тим, що ситуація у банківській сфері поступово покращилась, наслідки кризи частково вдалося подолати.

Зважаючи на нестабільну економічну ситуацію в країні, дотримання економічних нормативів капіталу

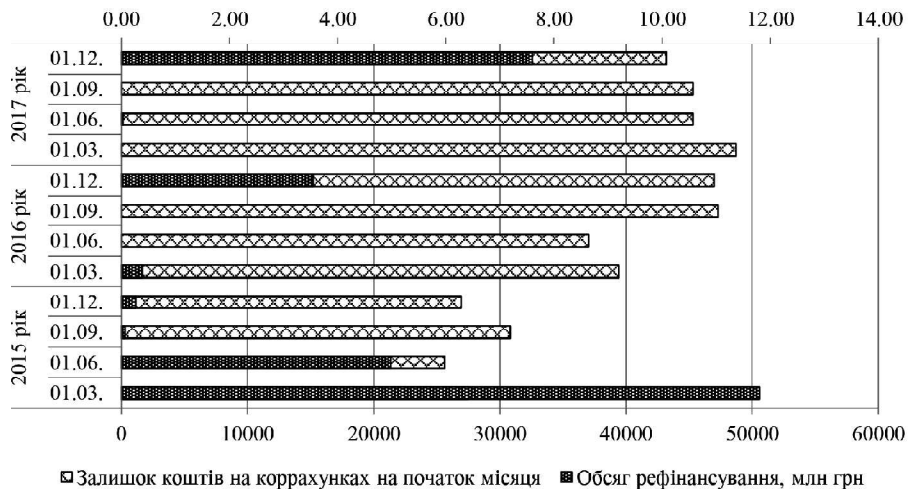


Рис. 4. Обсяги кредитів рефінансування та залишки коштів на коррахунках банків у НБУ (млрд грн)

Джерело: [9].



Рис. 5. Основні складові при реалізації та впровадженні антикризового управління банку

Джерело: [5].

протягом усього аналізованого періоду спостерігалось на мінімально допустимому рівні. Регулятивний капітал банків зменшився за 2017 рік на 26,4 млрд грн — до 112,1 млрд грн. Таке скорочення передусім зумовлено переведенням 14 банків у стадію ліквідації та збитками, які були внаслідок цього. Станом на 01.12.2018 року нормативне значення Н1 по системі складає — 121 742,1 млрд грн, це на 9587,6 млрд грн більше ніж результати станом на 01.12.2017 р., що свідчить про позитивну динаміку.

Ефективність діяльності банків значною мірою визначається рівнем їх ліквідності. Оптимальний рівень ліквідності дає можливість банку своєчасно, у повному обсязі проводити розрахунки, здійснювати платежі, виплати вкладникам на першу вимогу і у даній валюті, реалізовувати пасивно-активні операції. Виконати нормативи Н4, Н5, Н6, це здатність банку виконувати свої безпосередні функції, що у підсумку впливає на стабільність банківської системи. У цьому випадку моніторинг, нагляд за цими процесами здійснює НБУ. Одним із інструментів регулювання ліквідності є встановлення для банків обов'язкових економічних нормативів ліквідності: миттєвої (Н4), поточної (Н5) та короткострокової (Н6) ліквідності (рис. 3).

З метою підтримки фінансової стабільності та підвищення стійкості банківської системи до можливих шоків ліквідності Правління НБУ 15 лютого 2018 року затвердило новий пруденційний норматив для українських банків — коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio). Запровадження LCR в Україні — це важливий крок у гармонізації вимог до ліквідності українських банків з нормами законодавства ЄС та ре-

комендацій Базельського комітету (Базель III). Наступним кроком у цьому напрямі буде запровадження ще одного нормативу — коефіцієнта чистого стабільного фінансування (Net Stable Funding Ratio, NSFR), а також прийняття нових стандартів організації системи управління ризиками в банках України, включаючи ризик ліквідності [9].

Виконання нормативу свідчатиме, що банк забезпечений ліквідністю в обсязі, достатньому для повного виконання ним зобов'язань протягом 30 днів в кризових умовах. Враховуючи значний рівень доларизації української банківської системи, банки повинні будуть дотримуватися нормативу LCR як у національній, так і в іноземних валютах [9].

Національний банк України здійснює контроль за виконанням нормативів ліквідності на мінімально допустимому рівні, при цьому не обмежує їх у нарощуванні вільної ліквідності, оскільки не може втручатись в оперативну діяльність.

Загалом протягом усього досліджуваного періоду спостерігається ситуація з перевищенням нормативів ліквідності майже у 1,5 рази, що свідчить про надлишкову ліквідність у банківській системі, а також є результатом жорсткого контролю з боку НБУ за дотриманням нормативів і застосуванням заходів впливу при їх порушенні.

Внаслідок цього банки накопичують вільну ліквідність для уникнення санкцій з боку НБУ, що і відобразилося на значеннях нормативів (рис. 3). Значне перевищення показників нормативів ліквідності протягом усього аналізованого періоду було спричинено тим, що активи зростали швидшими темпами, ніж зобов'язання. Національний банк протягом 2017 року надав 68,9 млрд



Рис. 6. Інструменти антикризового управління держави у банківській сфері

Джерело: [1–3].

грн кредитів рефінансування, що на 3,9% більше, ніж у минулому році.

Для поліпшення ситуації з ліквідністю у банківській сфері НБУ з 19.08.2014 р. дозволив банкам формувати кошти обов'язкових резервів на єдиному коррахунку, що сприяло вивільненню додаткових коштів і покращенню ситуації з ліквідністю (рис. 4).

Антикризове управління банківською системою України здійснюється як урядом держави, центральним банком, так і менеджментом конкретного банку, котрий перебуває в стабільному чи передкризовому стані.

Для ефективної діяльності банківської установи на сучасному ринку банківських послуг викликає необхідність у різноманітних антикризових інструментах.

Отже, основними моментами, на які слід спиратися при розробці антикризового управління банківською установою (рис. 5), мають бути такі:

Найпоширенішими інструментами антикризового управління є такі: рефінансування, введення тимчасових адміністрацій, регулювання рівня мінімального резервування, видача стабілізаційних кредитів, реструктуризація заборгованостей, зменшення витрат внаслідок скорочення мережі банківських філій (особливо неприбуткових) тощо (рис. 6) [1–3].

Інструменти антикризового управління які застосовує держава, не завжди мають позитивний резуль-

тат в процесі подолання кризи. Як приклад, кредити рефінансування НБУ. Для банківської системи значні обсяги рефінансування стали одним із факторів який спровокував значну девальвацію національної валюти.

Тому слід ґрунтовно досліджувати наслідки впливу кожного із антикризових інструментів, які планується використовувати державою в межах системи.

Отже, важливою умовою розвитку сталої економіки країни є стабільність і надійність банківської системи. Забезпечення ефективного механізму антикризового управління значною мірою обумовлене ефективністю та цілеспрямованістю здійснення НБУ грошово-кредитної політики, а також послідовністю і доцільністю застосування тих чи інших інструментів грошово-кредитного регулювання. Антикризові заходи держави повинні бути спрямовані на оптимізацію фінансових показників як банківської системи в цілому так і окремо кожного банку. Це дозволить уникнути диспропорцій розподілу ресурсів для банків з урахуванням їх ризиків, які є в реальному секторі економіки.

Антикризове управління в банківському секторі економіки має базуватися на забезпеченні двох основних умов: досягнення фінансової стійкості функціонування банківських установ на певний проміжок часу (тактичні цілі); та підтримка фінансової стабільності банківсько-

го сектору як якісної характеристики у довгостроковій перспективі (стратегічні цілі).

Запропоновані концептуальні засади при здійсненні державою заходів щодо антикризового управління банками сплиятимуть покращенню конкурентного середовища для банків та основних їх показників діяльності, підвищать рівень довіри споживачів банківських послуг, що сприятиме забезпеченню фінансової стійкості національної банківської системи не зважаючи на чинники які провокують кризові явища.

ВИСНОВКИ

На сьогодні державою та НБУ розроблено та реалізовано велику кількість стабілізаційних заходів щодо сталої діяльності банківських установ. Однак є необхідність посилення нормативно-правової складової за рахунок удосконалення системи взаємодії та прозорості діяльності банківських установ. Для системи антикризового управління банком важливим аспектом є розробка механізмів попередження банківських криз на ранніх стадіях регулюючими органами. Таким чином, антикризове регулювання в банківських установах повинно бути щоденним, безперервним, триваючим протягом всього періоду їх функціонування. Удосконалена процедура реалізації державою антикризових заходів вітчизняними банками повинна одночасно враховувати функціональний та інституційний аспекти антикризового управління. Комплексний підхід та підтримка держави щодо питань пов'язаних з антикризовим регулюванням банківського сектору, якісна взаємодія всіх рівнів дозволить отримати довготривалий ефект.

Література:

1. Банківська система [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1078&T=13_2&lng=1&st=0
2. Грабчук О.М. Фінансові інструменти впливу на банківську систему [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/65026/04Grabchuk.pdf?sequence=1>
3. Інструменти управлінського контролю [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5390646/page:9/>
4. Кількість банків в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/banks/stat/count/>
5. Крючко Л.С. Особливості управління вітчизняними банками / Л.С. Крючко // Ефективна економіка. — 2015. — №4.
6. Мігус І.П. Важелі державного антикризового регулювання банківських установ з точки зору виникнення кризових явищ / І.П. Мігус, К.В. Карпова, Я.С. Коваль // Державне управління: удосконалення та розвиток. — 2017. — № 8.
7. Неплатоспроможні банки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://minfin.com.ua/banks/problem/>
8. Онищенко Ю.І. Банківська система як складова фінансової системи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1426/1/Банківська%20система%20як%20складова%20фінансової%20системи.pdf>

9. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

10. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.fg.gov.ua

11. Тавасиев А.М. Антикризисное управление кредитными организациями: учеб. пособие по антикризисному управлению / А.М. Тавасиев. — М.: Издательство "ЮНИТИ-ДАНА", 2006. — 480 с.

12. Тарасевич Н.В. Антикризове управління діяльністю банків в сучасних умовах [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/147037987.pdf>

References:

1. Olijnyk A.V. (2014), "The banking system, "Instruments of state crisis management in the banking system", available at: https://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1078&T=13_2&lng=1&st=0 (Accessed 22 December 2018).
2. Grabchuk, O.M. (2011), "Financial instruments of influence on the banking system", [Online], available at: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/65026/04Grabchuk.pdf?sequence=1> (Accessed 22 December 2018).
3. Ukrainian Academy Of Banking (2016), "Management Control Tools", [Online], available at: <https://studfiles.net/preview/5390646/page:9/> (Accessed 22 December 2018).
4. Ministry of Finance of Ukraine (2018), "Number of banks in Ukraine", [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/banks/stat/count/> (Accessed 11 December 2018).
5. Kryuchko, L.S. (2015), "Features of management of domestic banks", Effective economy, vol. 4.
6. Migus, S.P. Karpov, K.V. and Koval, J.S. (2017), "Leverage of the state anti-crisis regulation of banking institutions in terms of emerging crisis phenomena", State administration: improvement and development, vol. 8.
7. Ministry of Finance of Ukraine (2018), "Insolvent banks", [Online], available at: <https://minfin.com.ua/banks/problem/> (Accessed 11 December 2018).
8. Onischenko, Yu.I. (2009), "Banking system as a component of the financial system", [Online], available at: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1426/1/Банківська%20система%20як%20складова%20фінансової%20системи.pdf> (Accessed 19 December 2018).
9. The official website of the NBU (2018), available at: www.bank.gov.ua (Accessed 11 December 2018).
10. Official site of the Deposit Guarantee (2018), available at: www.fg.gov.ua (Accessed 11 December 2018).
11. Tavasiyev, A.M. (2006), Antikrizisnoye upravleniye kreditnymi organizatsiyami [Anti-crisis management of credit organizations], UNITY-DANA, Ulyanovsk, Russia.
12. Tarasevich, N.V. (2014), "Anti-crisis management diyalnistyu banks in the modern minds", [Online], available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/147037987.pdf> (Accessed 19 December 2018).

Стаття надійшла до редакції 03.01.2019 р.